

zaaknummer 2010 T 045

Beslissing 15 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

(wijlen) [naam],
overleden op [datum],
tijdens zijn leven lid van de Broeders van de Christelijke Scholen,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 december 2011. Op 12 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], overste van de Broeders van de Christelijke Scholen (f.s.c.).

Op 16 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken voornoemd. Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam] voornoemd en broeder [naam].

2. De klacht

2.1 Toen klager ongeveer tien jaar oud was, werd hij wegens ziekte van zijn moeder gedurende anderhalf jaar, in de periode 1957 tot 1958, opgenomen in [internaat] te [plaats]. Aangeklaagde was een van de groepsleiders op [internaat].

2.2 Klager ging altijd op zaterdag naar huis. Op zaterdagochtend werd klager apart genomen door aangeklaagde en mocht hij alleen in het ligbad. Aangeklaagde waste klager dan van top tot teen, waarbij hij aangaf dat klager extra schoon naar huis moest. Ook zijn geslachtsdelen werden door aangeklaagde 'gewassen'. Toen klager ongeveer elf jaar oud was, heeft hij gedurende zes weken in een eigen kamertje in de ziekenboeg gelegen. Hij werd daar vrijwel iedere nacht midden in de nacht wakker, omdat

aangeklaagde aan hem zat. Klager merkte dan dat hij volledig uitgekleeft was en aangeklaagde stond dan eveneens naakt naast zijn bed. Zodra klager wakker werd, schrok aangeklaagde en ging hij snel weg. Aangeklaagde was ook degene die de medicijnen uitdeelde. Klager weet zeker dat hij zware slaapmiddelen toegediend kreeg. Als hij wakker werd had hij pijn aan zijn anus, maar was hij tegelijkertijd zo verdoofd dat hij niet goed begreep en wist wat er met hem was gebeurd. Klager vermoedt dat hij mogelijk ook is verkracht door aangeklaagde.

2.3 Klager werd panisch om 's avonds te gaan slapen en bond zijn deur dicht met touw. Hij vertelde iedereen wat er met hem gebeurde, maar alleen een tante geloofde hem. Nadat zij tekeer was gegaan tegen aangeklaagde, werd klager ineens beter verklaard en werd hij niet meer door aangeklaagde aangeraakt. Kort daarna werd ook zijn moeder beter en verliet klager [internaat]. Klager heeft daarna nooit meer enig contact gehad met aangeklaagde.

2.4 De gevolgen van het misbruik hebben invloed gehad op het leven van klager. Hij ging heel agressief gedrag vertonen en was daarnaast in zichzelf gekeerd. Hij kreeg last van paniekaanvallen, zware depressies en nachtmerries en heeft vanaf zijn 18^e jaar meerdere psychiaters bezocht. Hij is ook gedurende enige tijd alcoholist geweest. Klager heeft [plaats] verlaten wegens de slechte herinneringen aan [internaat]. Het gaat thans wat beter met klager, maar hij is nog steeds onder behandeling en slikt dagelijks veel medicijnen.

2.5 Doel van de klachtenprocedure is voor klager erkenning van de gebeurtenissen. Hij wil het graag afsluiten. Hij zou graag excuses krijgen en zoekt tevens begrip van de kerk voor slachtoffers als hijzelf.

3. Inhoudelijke reactie op het klaagschrift

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De overste geeft aan dat de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen het leed betreurt dat klager is aangedaan en de grote impact daarvan op diens leven, maar geeft ook aan dat uit navraag (op basis van archieven, verslagen en correspondentie van de bestuurders) geen enkele aanwijzing of enig vermoeden is gevonden dat duidt op seksueel misbruik door aangeklaagde. De Congregatie wil de klacht van klager niet in twijfel trekken, te meer daar recent over aangeklaagde nog andere klachten van seksueel misbruik zijn ontvangen. De overste betuigt dan ook namens de Congregatie spijt voor wat aangeklaagde klager heeft aangedaan.

Ook ter zitting heeft broeder [naam] namens de Congregatie zijn oprechte excuses aan klager aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat het door klager gestelde betasten van zijn lichaam en van zijn geslachtsdeel en de door klager gestelde penetratie, indien juist, dient te worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Het in bad wassen van het lichaam van klager wordt niet als seksueel misbruik gekwalificeerd, aangezien niet is vastgesteld of deze gedraging seksueel getint is geweest.

4.3 Er zijn ongeveer vijfenvijftig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat het onzedelijk betasten van klager door aangeklaagde gedurende zes weken heeft plaatsgevonden, te weten gedurende de periode dat klager alleen op een kamertje in de ziekenboeg lag.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast kan steunbewijs voor het onzedelijk betasten van klager door aangeklaagde worden ontleend aan de inhoud van de vier bij de griffie ingekomen formulieren ‘toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs’, respectievelijk d.d. 6, 7 en 16 december 2011 en 27 januari 2012.

Op 15 februari 2012 heeft de Klachtencommissie bovendien nog geadviseerd een andere klacht (bekend onder nummer 2011T426) jegens aangeklaagde gegrond te verklaren.

In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ten aanzien van de gestelde penetratie ondersteunen. Bij de Klachtencommissie zijn weliswaar, zoals hierboven aangegeven, andere klachtmeldingen over aangeklaagde binnengekomen, maar deze betreffen gedragingen van een geheel andere aard. Het is een algemeen rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Dit geldt te meer omdat in dit geval de aangeklaagde is overleden en zich niet kan verweren.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde was binnen het internaat één van de groepsleiders van klager.

Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud en was in die periode als kind extra kwetsbaar daar hij plotseling door ziekte van zijn moeder tijdelijk uit huis was geplaatst.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Broeder [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen aan klager.

De Klachtencommissie geeft klager nog in overweging dat hij, indien gewenst, hulp kan krijgen bij de verdere verwerking van zijn leed via het Platform Hulpverlening (contactpersoon: mevrouw Milena Milic).

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2012 door:

mr. H.J. Schepen, voorzitter; mr. P.A. Schaafsma en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.